

ДИРЕКТИВА 2002/47/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 6 юни 2002 година

относно финансовите обезпечения

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка²,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора⁴,

като имат предвид, че:

(1) Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа⁵ е важно събитие за установяването на стабилна правна рамка на платежните системи и на системите за сетълмент на ценни книжа. Прилагането на тази директива показва колко е важно ограничаването на системния риск, присъщ на такива системи и произтичащ от различното влияние на няколко юрисдикции, както и ползата от общи правила по отношение на обезпеченията, предвидени в рамките на тези системи.

(2) В Съобщението си от 11 май 1999 г. до Европейския парламент и до Съвета относно финансовите услуги: "Прилагане на рамката за финансовите пазари: план за действие", след консултации с пазарни експерти и с националните власти, Комисията пое ангажимента да изготви допълнителни предложения за законодателни мерки относно обезпеченията, които да ускорят по-нататъшния напредък в тази област, доразвивайки постигнатото от Директива 98/26/ЕО.

(3) Трябва да се създаде общностен режим за предоставянето на ценни книжа и парични средства като обезпечения, било чрез лихва по обезпечението или чрез прехвърляне на собственост, включително и сделка с уговорка за обратно изкупуване (репо операции). Това ще допринесе за интеграцията и за ефективността на разходите на финансовия пазар, както и за стабилността на финансовата система в Общността, и по този начин ще подпомогне свободното предоставяне на услуги и свободното движение на капитали в единния пазар на финансови услуги. Настоящата директива касае двустранните споразумения за финансови обезпечения.

(4) Настоящата директива е приета в европейския правен контекст, който се състои, по-специално, от упомената Директива 98/26/ЕО, както и от Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 г. относно реорганизацията и

¹ ОВ С 180 Е, 26.6.2001 г., стр. 312.

² ОВ С 196, 12.7.2001 г., стр. 10.

³ ОВ С 48, 21.2.2002 г., стр. 1.

⁴ Становище на Европейския парламент от 13 декември 2001 г. (все още не публикувано в *Официален вестник*), Обща позиция на Съвета от 5 март 2002 г. (все още не публикувана в *Официален вестник*) и Решение на Европейския парламент от 15 май 2002 г.

⁵ ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45.

ликвидацията на кредитните институции⁶, от Директива 2001/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2001 г. относно реорганизацията и ликвидацията на застрахователните дружества⁷, и от Регламент (ЕО) №1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно процедурите по несъстоятелност⁸. Настоящата директива съответства на общия модел на тези предшестващи я нормативни актове и не им противоречи. В действителност, настоящата директива допълва тези съществуващи нормативни актове, като разглежда допълнителни въпроси, и отива по-далеч от тях, по отношение на определени материи, които вече са били разгледани от тези нормативни актове.

(5) С цел да се засили правната сигурност на споразуменията за финансови обезпечения, държавите-членки трябва да гарантират, че определени разпоредби от законодателството относно несъстоятелността не се прилагат по отношение на такива споразумения, по-специално онези, които биха попречили на ефективното реализиране на финансовите обезпечения или биха поставили под съмнение действителността на съвременните техники, като двустранно приключващо нетиране, или учредяването на допълнителни обезпечения под формата на допълване или замяна на обезпеченията.

(6) Настоящата директива не се отнася до правата, които някое лице може да притежава по отношение на активите, предоставени като финансово обезпечение, и които са възникнали при условия, различни от тези на споразумението за финансово обезпечение, и на основание, различно от това на която и да е правна разпоредба или законово правило, възникнало поради започването или продължаването на процедури по ликвидация или на мерки за реорганизация, като например реституция вследствие на грешна интерпретация, грешка или липса на правоспособност;

(7) Принципът, заложен в Директива 98/26/ЕО, съгласно който законът, приложим към всички безналични ценни книжа, предоставени като обезпечение, е законът на юрисдикцията, под която се намира съответният регистър, сметка или централна депозитна система, трябва да бъде разширен, с цел да се създаде правна сигурност при използването на такива ценни книжа в трансграничен контекст и използвани като финансови обезпечения, съгласно обхвата на настоящата директива.

(8) Правилото *lex rei sitae*, според което приложимият закон за определяне на това, дали споразумението за финансово обезпечение е действително и, следователно, противопоставимо на трети страни, е законът на държавата, където се намира финансовото обезпечение, понастоящем е признато от всички държави-членки. Без да се накърнява прилагането на настоящата директива към ценните книжа на приносител, местоположението на безналичните ценни книжа, предоставени като финансово обезпечение и държани чрез един или повече посредници, следва да бъде определено. Ако обезпечението притежава действително и приложимо споразумение за обезпечение, съгласно правото на държавата, в която се поддържа съответната сметка, тогава противопоставимостта на което и да е конкуриращо право на собственост или интерес и приложимостта на обезпечението, трябва да бъдат регулирани единствено от законодателството на тази държава, като така се избягва правната несигурност, произтичаща от прилагането на друго, непредвидено законодателство.

(9) С цел да се ограничи административната тежест за страните, използващи финансово обезпечение, попадащо в обхвата на настоящата директива, единственото условие за действителност, което националното законодателство може да постави по отношение на финансово обезпечение, е то да бъде предоставено, прехвърлено, държано,

⁶ ОВ L 125, 5.5.2001 г., стр. 15.

⁷ ОВ L 110, 20.4.2001 г., стр. 28.

⁸ ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 1.

регистрирано или оформено по друг начин, така че да бъде във владение или под контрола на обезпечения или на лице, действащо от негово име, без по този начин да се изключват обезпечителни техники, при които на обезпечителя е позволено да замени обезпечението или да оттегли дадено в повече обезпечение.

(10) По същите причини съставянето, действителността, сключването, противопоставимостта или допустимостта като доказателство за споразумение за финансово обезпечение или предоставянето на финансово обезпечение по силата на споразумение за финансово обезпечение, не трябва да се поставя в зависимост от изпълнението на някакво формално действие, като съставянето на документ в определена форма или по определен начин, или предоставянето на документи на официален или държавен орган, или вписването в публичен регистър, рекламата във вестник или списание, в официален регистър или публикация или под каквато и да е друга форма, уведомяването на длъжностно лице или предоставянето на доказателство в определена форма относно датата на съставяне на документ или инструмент, размера на съответните финансови задължения или други обстоятелства. Независимо от това, настоящата директива трябва да осигури равновесие между ефикасността на пазара и сигурността на страните по споразумението и на трети страни, като с това предотвратява, *inter alia*, риска от измама. Това равновесие следва да се постигне, като в обхвата на настоящата директива се включат само онези споразумения за финансово обезпечение, които предвиждат каквато и да е форма на отказ от владение, т.е. предоставянето на финансовото обезпечение, и когато учредяването на финансовото обезпечение може да бъде направено в писмена форма за доказване или на траен носител, като така се гарантира проследяването на това обезпечение. За целта на настоящата директива, действията, изисквани от правото на държава-членка като условия за прехвърляне или учредяване на обезпечения върху финансовите инструменти, различни от безналичните ценни книжа, като джиро, в случая на книгите на заповед, или вписване в регистъра на издателя, в случая на регистрираните ценни книжа, не следва да бъдат считани за формални действия.

(11) Освен това, настоящата директива трябва да защитава единствено споразумения за финансово обезпечение, които могат да бъдат доказани. Такова доказване може да бъде направено в писмена форма или по друг законово установен начин, приложимо към споразумението за финансово обезпечение.

(12) Опростяването на ползването на финансово обезпечение чрез ограничаване на административните формалности засилва ефикасността на трансграничните операции на Европейската централна банка и на националните централни банки на държавите-членки, участващи в Икономическия и валутен съюз, необходими за прилагането на общата парична политика. Наред с това, предвиждането на частична защита на споразуменията за финансово обезпечение срещу някои разпоредби от законодателството относно несъстоятелността допълнително подпомага по-широкия аспект на общата парична политика, в рамките на която участниците в паричния пазар постигат баланс в общата ликвидност помежду си чрез трансгранични обезпечени сделки.

(13) Настоящата директива се стреми да защити действителността на споразуменията за финансово обезпечение, които се основават на прехвърлянето на пълната собственост върху финансовото обезпечение, например чрез премахване на т.нар. "преквалифициране" на тези споразумения за финансово обезпечение (включително сделките с уговорка за обратно изкупуване) като обезпечителни.

(14) Прилагането на двустранно приключващо нетиране трябва да бъде запазено, не само като изпълнителен механизъм за споразуменията за финансово обезпечение с прехвърлително действие, включително сделките с уговорка за обратно изкупуване, но и в по-широк план, когато формите на приключващо нетиране представляват част от споразумение за финансово обезпечение. Общоприетите практики за стабилно управление на риска на финансовите пазари трябва да бъдат защитени, като се позволи на участниците да управляват и намаляват нетната основа на кредитните си експозиции, произтичащи от всички видове финансови сделки, когато кредитната експозиция се изчислява като сума от оценените текущи експозиции по всички неприключили сделки с насрещна страна, като се прихващат насрещните позиции за получаване на обща сума, която да бъде съпоставена с настоящата стойност на финансовото обезпечение.

(15) Настоящата директива не трябва да засяга ограниченията и изискванията на националното законодателство за предявяване на искове по сметки, за задължения за прихващане или нетиране, свързани например с тяхната реципрочност или с факта, че те са били сключени преди обезпечението да е знаел или да е трябвало да знае за започването (или друго задължително юридическо действие, което води до започването) на производство по ликвидация или мерки за реорганизация по отношение на обезпечителя.

(16) Стабилната пазарна практика, насърчавана от регулаторните органи, при която участниците на финансовия пазар използват споразуменията за допълващото финансово обезпечение, за да управляват и намаляват техните кредитни рискове един спрямо друг чрез пазарно ориентирани изчисления на настоящата стойност на кредитните експозиции и стойността на финансовите обезпечения, и съответно искат допълнително финансово обезпечение или връщане на даденото в повече по финансово обезпечение, трябва да бъде защитена срещу някои правила, които автоматично водят до недействителност. Същото се прилага и към възможността за заместване на активите, предоставени като финансово обезпечение с други активи на същата стойност. Целта е само предоставянето на допълнителното или заместването на финансовото обезпечение да не може да бъде оспорвано единствено на основание факта, че съответните финансови задължения са съществували преди учредяването на това финансово обезпечение, или че финансовото обезпечение е било предоставено през определен давностен срок. Това обаче, не накърнява възможността за оспорване по националното законодателство на споразумението за финансово обезпечение или на предоставянето на финансово обезпечение като част от първоначалното учредяване, даването на допълнително или заместващо обезпечение, например в случаите, когато това е било умишлено направено в ущърб на другите кредитори (което включва *inter alia* и измамни действия или подобно заобикаляне на правилата, които могат да се прилагат в определен давностен срок).

(17) Настоящата директива предвижда бързи и неформални изпълнителни производства с цел гарантиране на финансовата стабилност и ограничаване на верижния ефект при неизпълнение на някоя от страните по споразумение за финансово обезпечение. Директивата обаче, балансира тези цели със защитата на обезпечителя и на третите страни, като изрично потвърждава възможността за държавите-членки да запазят или да въведат в националното си законодателство последващ контрол, който съдилищата могат да упражняват по отношение на реализирането или оценяването на финансовото обезпечение и изчисляването на съответните финансови задължения. Този контрол трябва да дава възможност на съдебните органи да се уверят, че реализирането или оценката са били извършени в съответствие с разумната търговска практика.

(18) Трябва да бъде възможно предоставянето на парични средства като обезпечение, както чрез прехвърляне на собствеността, така и чрез структури с използване механизма на залога, съответно защитени от признаване на нетиране или от залога на парично обезпечение. Парични средства означава единствено сума, изразена като кредит по сметка или друго подобно вземане за изплащане на пари (като депозит на паричния пазар), с което изрично се изключват банкнотите.

(19) Настоящата директива предвижда право на ползване в случай на споразумения за финансово обезпечение с предоставяне на залог, с което се повишава ликвидността на финансовите пазари, като се препяства повторната употреба на “заложените” ценни книжа. Тази повторна употреба обаче, не трябва да накърнява националното законодателство относно разделността на активите и равното третиране на кредиторите.

(20) Настоящата директива не накърнява действието и ефекта на договорните условия на финансовите инструменти, дадени като финансово обезпечение, като правата и задълженията и другите условия, съдържащи се в условията за издаване, както и всички други права и задължения, и други условия, които се прилагат между издателите и държателите на такива инструменти.

(21) Този акт е в съответствие с основните права и следва принципите, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз.

(22) Тъй като целта на предложените действия, а именно, да се създаде един минимален режим относно използването на финансови обезпечения, не може да бъде изпълнена в необходимата степен от държавите-членки, и следователно може поради мащаба и последиците от тези действия, да бъде по-добре постигната на ниво Общност, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, заложен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, определен в този член, настоящата директива не предполага повече от необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и обхват

1. Тази директива определя общностен режим, приложим към споразуменията за финансово обезпечение, които отговарят на изискванията по параграф 2 и 5 и към финансовите обезпечения, в съответствие с условията по параграфи 4 и 5.

2. Както обезпеченият, така и обезпечителят, трябва да спадат към някоя от следните категории:

а) субект, принадлежащ към публичната власт (с изключение на публично гарантираните предприятия, освен ако не попадат под букви б) - д), включително:

(i) органи от публичния сектор на държавите-членки, които са натоварени с или участват в управлението на публичния дълг, и

(ii) органи от публичния сектор на държавите-членки, които са оправомощени да поддържат клиентски сметки;

б) централна банка, Европейската централна банка, Банката за международни разплащания, многостранни банки за развитие, по смисъла на член 1, параграф 19 от

Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от страна на кредитните институции⁹, Международния валутен фонд и Европейската инвестиционна банка;

в) финансова институция, която е обект на разумен надзор, включително:

- (i) кредитна институция по член 1, параграф 1 от Директива 2000/12/ЕО, включително институциите, посочени в член 2, параграф 3 от същата директива;
- (ii) инвестиционен посредник по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа¹⁰;
- (iii) финансова институция по член 1, параграф 5 от Директива 2000/12/ЕО;
- (iv) застрахователно дружество по смисъла на член 1(а) от Директива 92/49/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административни разпоредби относно прякото застраховане, различно от животозастраховането¹¹, и животозастрахователните дружества по смисъла на член 1, буква а) от Директива 92/96/ЕИО на Съвета от 10 ноември 1992 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административни разпоредби относно прякото животозастраховане¹²;
- (v) предприятие за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (ПКИПЦК), по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива на Съвета 85/611/ЕИО от 20 декември 1985 г. за съгласуване на законовите, подзаконовите и административни разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа (ПКИПЦК)¹³;
- (vi) управляващо дружество по смисъла на член 1а, параграф 2 от Директива 85/611/ЕИО;

г) централен партньор, сетълмент агент или клирингова къща по смисъла, съответно на член 2, в), г) и д) от Директива 98/26/ЕО, включително сходни институции, регламентирани от националното законодателство, опериращи на пазарите на фючърси, опции и деривати, доколкото не са обхванати от упоменатата директива, както и лица, с изключение на физически лица, които действат в качеството си на попечител или представител от името на едно или повече лица – това включва всички притежатели на облигации или на друг вид обезпечен дълг, както и всяка от институциите по букви а) - г);

д) всяко лице, с изключение на физическо лице, включително дружества и съдружия, които не са юридически лица, при условие, че другата страна е някоя от институциите по букви а) - д).

⁹ ОВ L 126, 26.5.2000 г., стр. 1. Директива, изменена с Директива 2000/28/ЕО (ОВ L 275, 27.10.2000 г., стр. 37).

¹⁰ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27. Директива, последно изменена с Директива 2000/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 290, 17.11.2000 г., стр. 27).

¹¹ ОВ L 228, 11.8.1992 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2000/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

¹² ОВ L 360, 9.12.1992 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2000/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

¹³ ОВ L 375, 31.12.1985 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2001/108/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 41, 13.2.2002 г., стр. 35).

3. Държавите-членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива споразуменията за финансово обезпечение, по които едната от страните е лице по параграф 2, буква д).

Ако държавите-членки се възползват от тази опция, те са длъжни да уведомят Комисията, която от своя страна уведомява останалите държави-членки.

4. а) предоставеното финансово обезпечение се състои от парични средства или от финансови инструменти.

б) държавите-членки могат да изключат от обхвата на настоящата директива финансови обезпечения, които се състоят от собствени акции на обезпечителя, акции в свързани предприятия, по смисъла на Седма директива 83/394/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г. относно консолидираните счетоводни отчети¹⁴, както и акции в предприятия, чийто изключителен предмет на дейност е придобиването на средства за производство, които са от съществено значение за дейността на обезпечителя, или придобиването на недвижими имоти.

5. Настоящата директива се прилага към финансово обезпечение, след като то е предоставено и ако това предоставяне е направено в писмена форма.

Удостоверяването на предоставянето на финансово обезпечение трябва да позволява идентифицирането на финансово обезпечение, за което се отнася. За тази цел е достатъчно да се докаже, че обезпечението с безналични ценни книжа, е било кредитирано на, или представлява кредит по съответната сметка и че паричното обезпечение е било кредитирано на, или представлява кредит по посочена сметка.

Настоящата директива се прилага към споразумението за финансово обезпечение, ако това споразумение може да бъде удостоверено писмено или по друг законово установен начин.

Член 2

Определения

1. По смисъла на настоящата директива:

а) “споразумение за финансово обезпечение” е споразумение за финансово обезпечение с прехвърлително действие, или споразумение за финансово обезпечение с предоставяне на залог, независимо дали същите са част от рамков договор или споразумение при общи условия;

б) “споразумение за финансово обезпечение с прехвърлително действие” означава споразумение, включително споразуменията с уговорка за обратно изкупуване, по силата на които обезпечителят прехвърля изцяло собствеността върху финансово обезпечение на обезпечения, с цел обезпечаване или гарантиране по друг начин изпълнението на съответните финансови задължения;

в) “споразумение за финансово обезпечение с предоставяне на залог” е споразумение, по силата на което обезпечителят предоставя финансово обезпечение чрез предоставяне на залог на, или в полза на обезпечения, като пълното право на собственост върху финансово обезпечение остава изцяло за обезпечителя при възникване на правото на предоставяне на залог;

---

¹⁴ ОВ L 193, 18.07.1983 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2001/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 283, 27.10.2001 г., стр. 28).

г) “парични средства” са пари, кредитирани по сметка, независимо в каква валута, или друго подобно парично вземане, като депозити на паричния пазар;

д) “финансови инструменти” са акции в дружества или други ценни книжа, равностойни на тях, както и облигации или други дългови инструменти, търгувани на капиталовия пазар, както и всякакви други обичайно прехвърляеми ценни книжа, които дават право на придобиване на такива акции, облигации или други ценни книжа чрез записване, покупко-продажба, или замяна, или такива, които пораждат разплащане в наличност (с изключение на платежните инструменти), включително обособени части от предприятия за колективно инвестиране, инструменти на паричния пазар и вземания или права върху или по отношение на някое от горепосочените;

е) “съответни финансови задължения” са задължения, гарантирани със споразумение за финансово обезпечение, което дава право на разплащане в наличност и/или право на получаване на финансови инструменти.

Съответните финансови задължения се състоят от или включват:

- (i) настоящи или бъдещи задължения, поставени в зависимост от определен срок или сбъждане на условие (включително задължения, възникнали по силата на рамков договор или сходно споразумение);
- (ii) задължения към обезпечения на лице, различно от предоставящия обезпечението; или
- (iii) задължения от определена категория или вид, със случаен характер;

ж) “обезпечение с безналични ценни книжа” означава финансово обезпечение, предоставено въз основа на споразумение за финансово обезпечение, което се състои от финансови инструменти, правото на собственост върху които се удостоверява чрез вписване в регистър или по сметка, които се поддържат от посредник или от негово име”;

з) “съответна сметка” означава по отношение на обезпечение с безналични ценни книжа, което е предмет на споразумение за финансово обезпечение, регистърът или сметката – които могат да се държат и от обезпечения – в които се извършват вписванията, чрез които това обезпечение с безналични ценни книжа, се предоставя на обезпечения.

и) “равностойно обезпечение”:

- (i) когато става дума за парични средства, означава плащане в същия размер и в същата валута;
- (ii) когато става дума за финансови инструменти, означава финансови инструменти със същия издател или длъжник, съставляващи част от същата емисия или клас и със същия номинал, валута и характеристики; или когато споразумението за финансово обезпечение предвижда прехвърляне на други активи, вследствие настъпването на някакво събитие, свързано с или засягащо финансовите инструменти, дадени като финансово обезпечение – тези други активи;

й) “производство по прекратяване” означава колективно производство за осребряване на активите и разпределяне на полученото между кредиторите, акционерите или, съответно - съдружниците, което се провежда с участието на административен или съдебен орган, включително случаите, когато производството

се прекратява чрез споразумение или друга подобна мярка, независимо дали ликвидацията се основава на неплатежоспособност и дали е доброволна или принудителна;

к) “мерки по реорганизация” означава мерки с участието на административен или съдебен орган, насочени към запазване или възстановяване на финансовото състояние, и които засягат съществуващи права на трети лица, включително, но не само, мерки като спиране на плащанията, спиране на мерки по изпълнението или намаляване на вземанията;

л) “изпълнително събитие” – означава неизпълнение или друго подобно събитие, уговорено между страните, при настъпването на което, по силата на споразумение за финансово обезпечение или по силата на закона, обезпеченият има право да реализира или да усвои финансовото обезпечение, или влиза в действие разпоредба за приключващо нетиране;

м) “право на ползване” е правото на обезпечения да ползва и да се разпорежда с финансовото обезпечение, предоставено му със споразумение за финансово обезпечение с предоставяне на залог, като негов собственик, в съответствие с условията на споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог;

н) “разпоредба за приключващо нетиране” е разпоредба от споразумение за финансово обезпечение, или от споразумение, към което финансовото обезпечение е част, а при липса на такава клауза – всяка законова норма, съгласно която, при настъпването на изпълнителното събитие, независимо дали чрез нетиране, прихващане или по друг начин:

(i) задълженията на страните стават незабавно изискуеми и изразени като задължение за плащане на текущата им стойност, или се прекратяват и заменят от задължение за плащане на тази стойност; и/или

(ii) отчита това, което страните взаимно си дължат с оглед на тези задължения, като остатъкът се дължи от страната, чието задължение е по-голямо;

2. Всяко посочване в настоящата директива на “предоставяне” на финансово обезпечение, има предвид неговото предаване, прехвърляне, държане, регистриране или преминаване по друг начин във владението или под контрола на обезпечения или на лице, действащо от негово име. Всяко право на заместване или оттегляне на дадено в повече финансово обезпечение в полза на обезпечителя не накърнява финансовото обезпечение, което е било предоставено на обезпечения, по смисъла тази директива.

3. Посочването на “писмена форма” в настоящата директива включва документирането в електронна форма или на друг траен носител.

Член 3

Изисквания за форма

1. Държавите-членки не могат да определят изисквания за форма във връзка с конституирането, действителността, сключването, противопоставимостта или допустимостта като доказателство, на споразумението за финансово обезпечение или на предоставянето на финансово обезпечение по споразумение за финансово обезпечение.

2. Параграф 1 не засяга приложимостта на настоящата директива към финансово обезпечение, което е вече предоставено и когато неговото предоставяне е било

направено в писмена форма, и когато споразумението за финансово обезпечение може да бъде удостоверено в писмена форма или по друг законово установен начин.

Член 4

Изпълнение на споразуменията за финансово обезпечение

1. Държавите-членки гарантират, че при настъпване на изпълнителното събитие, обезпеченият може да реализира по описаните по-долу начини всяко финансово обезпечение, предоставено по споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог и при определените в споразумението условия:

- а) финансови инструменти - чрез покупко-продажба или придобиване и прихващане на тяхната стойност, срещу освобождаване от съответното финансово задължение;
- б) парични средства – чрез прихващане на сумата срещу освобождаване от съответното финансово задължение.

2. Придобиването е възможно само, ако:

- а) такава е била уговорката между страните по споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог; и
- б) в споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог страните са се споразумели за оценката на финансовите инструменти.

3. Държавите-членки, чието законодателство към 27 юни 2002 г. не разрешава придобиването, не са длъжни да го признават.

Ако се възползват от тази опция, държавите-членки трябва да уведомят за това Комисията, която на свой ред уведомява останалите държави-членки.

4. Начините за реализиране на финансовото обезпечение по параграф 1, при условията на споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог, не могат да бъдат поставени в зависимост от изисквания като:

- а) даване на предизвестие относно намерението да се реализира обезпечението;
- б) одобряване на условията за реализиране на обезпечението от съд, от служител на публичната власт или от друго лице;
- в) обезпечението да се реализира чрез публичен търг или по друг предварително определен начин;
- г) след изтичането на някакъв допълнителен срок.

5. Държавите-членки гарантират, че споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог може да започне да действа, в съответствие с предвидените в него условия, независимо от започването или продължаването на производство по ликвидация или мерки по реорганизация по отношение на обезпечителя или на обезпечения.

6. Настоящият член, както и членове 5, 6 и 7, не накърняват изискванията на националното законодателство за реализиране и оценяване на финансовото обезпечение, както и за изчисляване на съответните финансови задължения по начин, съответстващ на разумната търговска практика.

Член 5

Право на ползване на финансово обезпечение, предоставено въз основа на споразумение за финансово обезпечение с предоставяне на залог

1. Ако, и в степената, в която условията на споразумение за финансово обезпечение с предоставяне на залог предвиждат това, държавите-членки гарантират, че обезпеченият ще може да упражни правото си на ползване на финансовото обезпечение, предоставено по споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог.

2. Когато обезпеченият упражнява право на ползване, за него възниква задължение за прехвърляне на равностойно обезпечение за заместване на първоначалното финансово обезпечение най-късно до датата на падежа на съответните финансови задължения, обезпечени със споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог.

Като алтернатива, обезпеченият на датата на падежа на съответните финансови задължения, или прехвърля равностойно обезпечение, или – ако и доколкото това се предвижда в споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог – прихваща стойността на равностойното обезпечение със съответните финансови задължения.

3. Равностойното обезпечение, прехвърлено в изпълнение на задължението по параграф 2, алинея 1, е предмет на същото споразумение, с който е било предоставено първоначалното обезпечение, и се счита за предоставено по споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог на датата, на която е било учредено първоначалното финансово обезпечение.

4. Държавите-членки гарантират, че ползването на финансовото обезпечение от получателя, съгласно настоящия член, няма да доведе до недействителност или неизпълняемост на правата на обезпечения по споразумението за финансово обезпечение с предоставяне на залог по отношение финансовото обезпечение, прехвърлено му от обезпечения в изпълнение на задължението по параграф 2, алинея първа.

5. Ако изпълнителното събитие настъпи преди задължението по параграф 2, алинея 1 да е станало изискуемо, задължението може да стане предмет на разпоредба за приключващо нетиране.

Член 6

Признаване на споразуменията за финансово обезпечение с прехвърлително действие

1. Държавите-членки гарантират, че споразумение за финансово обезпечение с прехвърлително действие, може да породи действието си, съгласно условията, които предвижда.

2. Ако изпълнителното събитие настъпи преди задължението на обезпечения да прехвърли равностойно обезпечение по споразумение за финансово обезпечение с прехвърлително действие да е станало изискуемо, то може да стане предмет на разпоредба за приключващо нетиране.

Член 7

Признаване на разпоредби за приключващо нетиране

1. Държавите-членки гарантират, че разпоредба за приключващо нетиране ще породи предвиденото от нея действие:

а) независимо от започването или продължаването на производство по ликвидация или мерки по реорганизация по отношение на обезпечителя и/или обезпечения; и/или

б) независимо от всяко претендирано прехвърляне, съдебно или друго отнемане или лишаване от собственост върху или по отношение на посочените права.

2. Държавите-членки гарантират, че операциите по приключващо нетиране може да не бъдат подчинени на изискванията, упоменати в член 4, параграф 4, освен ако не е уговорено друго между страните.

Член 8

Неприложимост на определени разпоредби относно несъстоятелността

1. Държавите-членки гарантират, че споразумение за финансово обезпечение, както и предоставяне на финансово обезпечение по такова споразумение, не могат да бъдат обявени за унищожавани или нищожни, или да бъдат обезсилени, единствено на основание, че споразумението за финансово обезпечение е възникнало или финансовото обезпечение е било предоставено:

а) в деня на започване на производство по прекратяване/ликвидация или мерки по реорганизация, но преди постановяването на решението или заповедта за започването му; или

б) в давностен срок преди и определен по повод на започването на такова производство или мерки, или по повод постановяването на решението или заповедта, или предприемането на друго действие или настъпване на събитие в хода на това производство или мерки.

2. Държавите-членки гарантират, че когато споразумението за финансово обезпечение или съответното финансово задължение са възникнали, или финансовото обезпечение е било предоставено в деня, но след момента на започване на производството по ликвидация или на мерките по реорганизация, то е изпълняемо и противопоставимо на трети страни, ако обезпеченият може да докаже, че не е знаел или не е трябвало да знае за започването на това производство или мерки.

3. Когато споразумението за финансово обезпечение съдържа:

а) задължение за учредяване на финансово обезпечение или на допълнително финансово обезпечение с цел отчитане на промени в размера на финансовото обезпечение или в размера на съответните финансови задължения, или

б) право да се оттегли финансово обезпечение, чрез заместване или замяна с друго на същата стойност,

Държавите-членки гарантират, че предоставянето на финансово обезпечение, на допълнително финансово обезпечение, на заместващо или заменяно финансово обезпечение, по такова задължение или право, няма да се считат за недействителни или обезсилени единствено поради факта, че:

(i) това предоставяне е станало в деня на започване на производство по ликвидация или мерки по реорганизация, но преди да е постановено решението или заповедта за неговото започване, или в давностен срок преди това, определен по повод на започването или на постановяването на решението или заповедта, или по повод на друго действие или настъпване на събитие в хода на това производство или мерки и/или;

(ii) съответните финансови задължения са възникнали преди датата на предоставяне на финансовото обезпечение, на допълнителното финансово обезпечение, заместващото или заменяното финансово обезпечение.

4. Без да се накърняват параграфи 1, 2 и 3, настоящата директива не засяга общите правила на националното законодателство относно несъстоятелността по отношение на недействителността на сделките, сключени в давностните срокове, упоменати в параграф 1, буква б) и в параграф 3, точка i).

Член 9

Стълкновение на закони

1. Всеки въпрос относно някое от обстоятелствата по параграф 2, който възниква във връзка с обезпечения с безналични ценни книжа, се урежда от правото на държавата, в която се поддържа съответната сметка. Позоваването на правото на държава е позоваване на нейното вътрешно право, независимо от правните норми на друга държава, на която се прави позоваване, за решаване на конкретния въпрос.

2. Обстоятелствата, упоменати в параграф 1 са:

а) правната същност и действието по отношение на собствеността на обезпечения с безналични ценни книжа;

б) изискванията за сключване на споразумение за финансово обезпечение с безналични ценни книжа и учредяването на обезпечения с безналични ценни книжа по силата на такова споразумение, и в по-общ план – изпълнение на действията, необходими да направят това споразумение и учредяването действателни по отношение на трети страни;

в) дали правото на собственост или друг интерес относно такова обезпечение с безналични ценни книжа е засегнато или е подчинено на конкурентно нему право, или е налице добросъвестно придобиване;

г) необходимите действия, изисквани за реализиране на обезпечение с безналични ценни книжа, след настъпване на изпълнителното събитие.

Член 10

Доклад на Комисията

Не по-късно от 27 декември 2006 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящата директива, по-специално относно прилагането на член 1, параграф 3, член 4, параграф 3 и на член 5, придружен, при необходимост, с предложения за нейното преразглеждане.

Член 11

Прилагане

Държавите-членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до 27 декември 2003 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, те съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 12

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 13

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 6 юни 2002 година.

За Европейския парламент:

Председател

P. COX

За Съвета:

Председател

A. M. BIRULÉS Y BERTRÁN